

En hörnsten i Syds

Av överste 1. Mats Hugosson

Att dygnet runt i alla väder upptäcka, identifiera och engagera inträngande främmande och fientliga flyghot under ibland svår radio- och radarstörning i stridsmiljö, det är den värld F 10/Se S lever i i dag. Snart får vi genom vårt nyuppsatta Viggensförband (AJ/S 37) även kapacitet att spana och slå mot en angripare som går mot vårt territorium.

F 10 blir en "JAS-flottilj". Vi står väl förberedda att ta emot framtiden. Och vi är beredda att försvara den.

F10 har allt sedan starten 1940 varit en jaktflottilj med sina huvuduppgifter i det svenska luftförsvarets tjänst. Stridslednings- och luftbevakningsfunktionen (STRIL) tillfördes i alla delar 1948, när dessa uppgifter slutligt övertogs från Armén. 1966 inrättades sektorflottiljsbegreppet. F 10 blev sektorflottilj för luftförsvarssektor S1. 1982 slogs officiellt sektorerna S1, S2 och W2 samman till Sektor Syd. F 10/Se S bildades. 1983 flyttade sektorstaben till F 10 i Ängelholm.

Uppgifterna för F 10/Se S förändrades under sommaren 1993. Den i försvarsbeslutet 1992 nedlagda Draken-divisionen ersattes den 1 juli i år av en AJ/S 37-division med tillhörande kompani och underrättelsepluton. Den sattes upp med personal och materiel från F 6, F 13 och F 17. F 10 är nu tillsammans med F 21 våra första "JAS-flottiljer" med jakt, attack och spaning representerade genom olika flygplanssystem på ett och samma förband. F 7 kommer dock inom kort att detronisera oss som den första riktiga JAS-flottiljen, när såtenäsförbandet 1995/96 börjar flyga med JAS 39 Gripen.

● ● Sommaren 1993 ändrades också det hittillsvarande luftförsvarssektorbegreppet. Södra luftförsvarssektorn (Se S) blev Södra flygkommandot (FKS). F 10/Se S får övergångsvis heta F 10/FKS under det år som återstår till skilsmässan sker mellan flottiljen och den lägre regionala staben (FK-staben). Denna milstolpe äger rum den 1 juli 1994.

F 10/Se S har som enda flottilj med

Draken-systemet ett stort ansvar för utveckling och uppföljning av detta system. I detta ansvar ingår även att biträda de utländska användarna av Draken med stöd i olika former. Mest påtagligt har varit och är den typinflygning som F 10 gör med österrikiska piloter.

Den fjärde TIS-omgången avslutades i november 1992 och en femte är inplanerad under 1995. Även teknisk personal har utbildats i omgångar. F 10/Se S biträder också vid österrikiska vapenövningar vid norrländska Vid-sel. Finska Drakenpiloter övar regelbundet superstall vid F 10.

Huvuduppgifter

F 10/Se S har följande huvuduppgifter efter nytillförseln av AJ/S 37-förbandet:

- ▶ **Beredskap.** Incidentberedskap med stril- och jaktflygförband
Från och med den 1 juli 1993 även beredskap med spaningsflygförband.
 - ▶ **Förbandsproduktion.** Cirka 60 krigsförband med 7500 personer.
 - *Utbildning*
 - *Mob- och krigsplanläggning*
- Jaktflygdivisioner
Spaningsflygdivisioner
Basbataljoner
Strilbataljoner
Sambandsförband
Flygverkstadsbataljon
Markteleunderhållsbataljon
Flygräddningsgrupp
Regional vädercentral
Flygkommandostab
Depåförband

F 10/Se S har dessutom via ett centralt avtal mellan Flygvapnet och Luftfartsverket ett uppdrag att hålla flygfältet öppet för civil reguljär trafik, normalt mellan 06.00-23.00 varje dag med kortare tid på helgerna. Ängelholms flygplats har alltid haft en plats på landets tio-i-topplista vad avser total flygtrafik.

Några nyckeltal för F 10/Se S:

- ▶ Anställda 450 yrkesofficerare i aktiv tjänst
380 civila
ca 250 reservofficerare

Under sommaren 1993 tillfördes F 10 från bl a F 6 100 yrkesofficerare och 20 civila, när AJ/S 37-divisionen och tillhörande kompani sattes upp.

Huvuddelen av de anställda och värnpliktiga tjänstgör vid F 10 B (= Barkåkra, Ängelholm). Övriga tjänstgör främst i Lfc Syd men även vid några av våra flygbaser.

- Kostnaderna för F 10 1992/93 var cirka 492 milj kr. Med anledning av tillförseln av Viggens-divisionen ökar budgeten till cirka 592 milj kr under budgetåret 1993/94.

Efter regn kommer ...

F 10/Se S har, med kortare avbrott för lugnare perioder, under hela 1980-talet och fram till i dag känt ett hot mot sin existens som flottilj. Hoten har ibland kommit från planerarna i Stockholm i programplanernas låga alternativ, ibland från olika politiska grupperingar i riksdag och utskott.

Personalen har trots den upplevda osäkerheten oförtrutet arbetat på och har nått bra resultat i övningar, chefsens för Flygvapnet generalinspektion och den nyligen genomförda ÖB:s revision.

● ● Genom försvarsbeslutet 1992 lades Draken-divisionen Johan Röd och första stationskompaniet ned. Under det gångna året har också radargruppcentralerna i Veberöd och Degeberga avvecklats.

Huvuddelen av den personal som påverkades av försvarsbeslutet, närmare 100 personer, har lyckligtvis kunnat beredas plats inom andra delar av

Sveriges luftförsvär

F 10 och Flygvapnet.

När så ÖB:s beslut om att placera den "16:de divisionen" vid F 10 kom i december 1992, upplevdes detta som ett mycket positivt besked. F 10 får härmed chansen att provas för framtiden på i stort likartade villkor som övriga förband.

●● Skånska flygflottiljen spänner nu bågen inför framtiden. Efter 53 år som en renodlad jaktflottilj blev F 10 sommaren 1993 en av landets två flottiljer med "alla" flygslag innanför grindarna. Vi tror att det gör oss bättre förberedda för att bli den andra

Gripen-flottiljen, när väl besluten skall fattas av den högsta försvarsledningen senast under 1995.

Vi tycker att F 10 har en given plats i ett över Sveriges yta jämnt fördelat flygvapen som utöver flygdivisioner även består av en omfattande infrastruktur med baser, stril- och sambandsförband – alla med försvarsuppgifter i riktiga områden.

Att det dessutom är lätt för människor att leva i Nordvästskåne gör inte F 10:s sak sämre! Allt det goda ligger närmare här, tors vi säga. ■

Sedan juni i år har Sydsveriges luftförsvär förstärkts med en division AJ/S 37 Viggen. Tillsammans med de två från tidigare existerade Draken-divisionerna skapas nu erfarenheter inför framtidens Gripen-era. – T h: Entrén till Skånska flygflottiljen.

Foto: Peter Lindholm

Historik

Efter andra världskrigets utbrott i september 1939 blev det uppenbart att vårt flygvapen måste förstärkas. Vårriksdagen 1940 fattade beslut om två nya jaktflottiljer. Den ena av dessa förlades till Malmö-Bulltofta, där det civila flygfältet kunde tas i anspråk.

Arbetet med att anpassa Bulltofta för militär användning sattes omedelbart igång. Flygplan och materiel nyanskaffades eller överfördes från andra flygförband. Den 1 oktober 1940 kunde "Tionde flygflottiljen" påbörja sin verksamhet.

Förläggningen av Tionde flygflottiljen till Bulltofta betecknades av 1940 års lagtima riksdag som provisorisk. Arbetet med att rekognoscera ny "ordinarie förläggningsplats" startade så gott som samtidigt med att flottiljen sattes upp i oktober 1940. Chefen för Flygvapnet kunde därför redan till 1941 års försvarsutredning redovisa två tänkbara platser i nordvästra Skåne – en vid Ödåkra norr om Helsingborg (vilken dock avstyrktes av ÖB) och en i Barkåkra socken vid Ängelholm.

Efter en serie diskussioner i departement och riksdag fattades beslutet om Barkåkra i enlighet med proposition nr 328 den 22 maj 1942. Verksamheten vid Bulltofta förtgick fram till den 30 september 1945. I oktober 1945 etablerades F 10 på sin nuvarande gruppering Barkåkra/Ängelholm.

Vid tiden för flottiljens ankomst var anläggningarna på Barkåkra inte helt färdiga. Landningsbanorna var inte klara utan flygplanen landade på fältets gräsytor. Detta var inte utan problem, då gräsunderlaget bestod av lerjord. Under tiden som permanenta banor byggdes förlades flygverksamheten till F 14 i Halmstad.

Första delen av bana 14/32 stod klar hösten 1947. Bana 14/32 renoverades under 1986 och slutbesiktigades 1987. Taxibanan tillkom för att underlätta trafikflygets och militärflygets samutnyttjande av fältet.

Nuvarande byggnadsbestånd färdigställdes i huvudsak under 1946.

1 juli F 10 blev Skånska flygflottiljen och Södra Luftförsvarsektorn (F 10/Se S).

1 juli i F 10 och FKS (tidigare Se S) **1994** blir egna verksamhetsställen.

Flygplansepoker

J 8	Gloster Gladiator	1940-43
J 20	Falco 1	1942-45
J 22		1945-50
J 21R		1949-51
J 28	Vampire	1951-53
J 29	Tunnan	1953-66
J 34	Hunter	1963-67
J 35	Draken	1964-
AJ/S 37	Viggen	1993-
JAS 39	Gripen	?

Från sektor till flygkommando

Personalen vid F 10/Se S har under lång tid levt och verkat i organisationsformen luftförvarsektorförband. Myndighetschefen har en dubbel uppgift, eller om man så vill, ett tudelat ansvar. Å ena sidan är han chef och produktionsledare vid en förbandsproducerande flygflottilj. Å andra sidan är han taktisk chef med ansvar för luftförsvaret inom en luftförvarsektor.

Ursprungligen var det tänkt att dessa båda uppgifter skulle lösas integrerat i sektorflottiljledningen. Myndighetschefen fick till sitt förfogande en ställföreträdande sektorflottiljchef och en utökad sektorflottiljstab. Staben var tänkt att biträda sektorflottiljchefen i båda hans huvuduppgifter.

Inte minst inom Södra Luftförvarsektorn, med ett stort antal förbandsproducerande flottiljer, har organisationsformen tidigt befunnits olämplig. Under en följd av år har därför sektorchefer och sektorstabschefer målmedvetet arbetat för att separera de båda huvuduppgifterna ledning av flygflottilj och ledning av luftförvarsektor.

I dag står vi i Sektor Syd så nära målet som gällande förordningar medger. Även om sektorflottiljchefen formellt är totalt ansvarig för hela verksamhetsområdet, har en lång gången

ansvarsfördelning gjorts mellan myndighetschefen och hans ställföreträdare. Vi har fått en sektorchef och en flottiljchef. Och sektorstaben har frikopplats från produktions-/flottiljärenden. Staben har därmed hamnat på sin naturliga nivå – den lägre regionala nivån.

Vilja och förmåga

Inom Sektorstab Syd har generationer av stabsmedlemmar verkat under det inofficiella mottot "vilja och förmåga". Genom en fortlöpande organisationsanpassning och en målmedveten rekrytering har strävan ständigt varit att säkerställa kompetens, kapacitet och kontinuitet. Såvitt vi vet, har vi varit hyfsat framgångsrika härvidlag. En starkt bidragande orsak till detta är nog vår geografiska hemvist. ÄNGEL-

HOLMS-området är känt för att erbjuda sällsynt gynnsamma livsvillkor för människor.

Sektorstaben i Södra Luftförvarsektorn har utvecklats så långt som är rimligt med dagens förutsättningar. Organisationsstrukturen var sedan ett par år tillbaka i det närmaste helt överensstämmande med kommande krigsorganisation för flygkommandostab. Bemanning hade genomförts så att vi nästan till bristningsgränsen fyllde vår nuvarande stabsbyggnad. Med rådande förutsättningar kunde vi knappast bli mycket bättre. Det var ändå med ett visst vemod som vi avhöll gravölet för Sektorstab Syd.

Mot nya djärva mål

Den första juli tog vi första steget in i flygkommandoepoken. Visserligen medförde övergången till flygkommandoorganisation inga omedelbara förändringar av uppgifterna, men för Södra Flygkommandot blev ändå förändringen mycket märkbar. Flygkommandochef med stab flyttade då in i den helt nyuppförda stabstjänstbyggnaden i bokskogen vid F 10 B. Samtidigt tog vi ett steg mot en stärkt organisation inför kommande uppgifter.

Nästa steg i utvecklingen tas om ett knappt år. Då vinner skilsmässan från flottiljen laga kraft. Då intar flygkommandochefen även i fred officiellt sin plats på den lägre regionala nivån.

Det slutliga steget i flygkommandoeran är för närvarande planerat att tas den 1 juli 1996. Då har Första flygskadern (E 1) avvecklats och informationssystemet SESAM införts. Dessutom är flygsystem JAS 39 med stormsteg på väg in i flygkommandots vapenarsenal. Flygkommandostab Syd går en inspirerande framtid till mötes! – Sydsverige går kreativt och produktivt in i 2000-talet. ■

Foto: Peter Lindholm

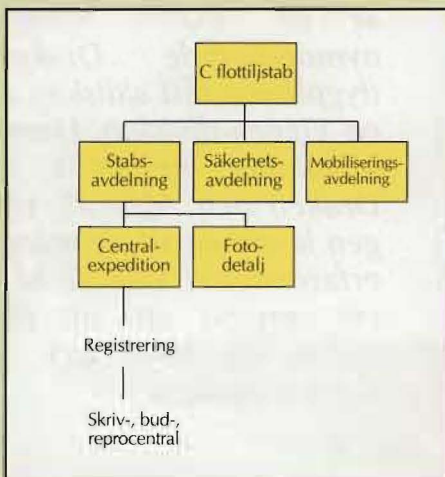
Flygkommandostaben, inflyttning skedde den 2 augusti -93.

Stabsenheten

Av major Carl-Johann Radetzky

Stabsenheten är en mångsidigt sammansatt enhet. Målet är att ge god service till F 10:s enheter – bl a genom effektiv expeditionstjänst, samordning genom ändamålsenliga anvisningar och order.

Organisationen

Uppgifter

- 1) ● Samordna mobmyndighetens mobiliseringsförberedelser.
- 2) ● Samordna F 10
 - Verksamhetsplanering
 - Programvärdering
 - Informationstjänst
 - Expeditionstjänst
 - Fototjänst
 - Fredsmässig säkerhetstjänst
 - ADB-säkerhet
 - VB-tjänst

Foto: Peter Lindholm

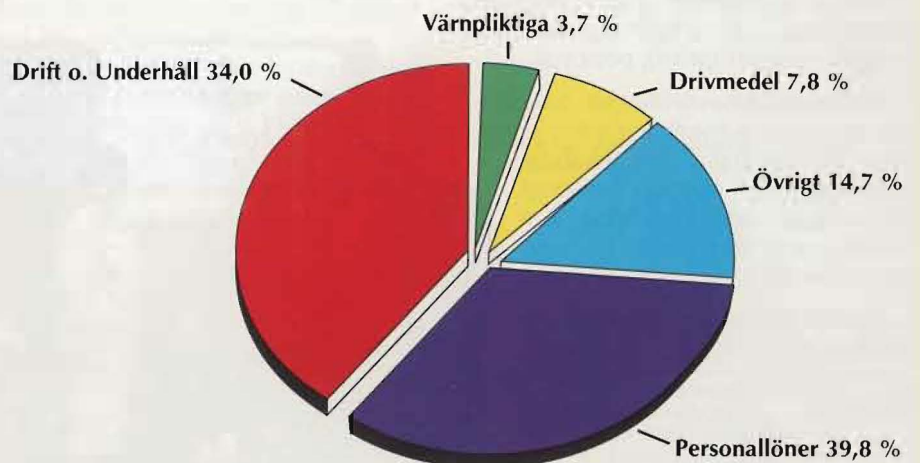
Planerings- & ekonomienheten

Chefen för enheten är sammanhållande för flottiljens budget. Uppgiften motsvarar ekonomidirektörens i den civila tillvaron.

Flottiljen omsätter cirka 600 miljoner.

Fortlöpande under budgetåret genomförs ekonomisk uppföljning, varvid enhetscheferna vid flottiljen får presentera uppnådda mål och resursförbrukning. ■

F 10:s budget 93/94 (592 miljoner kronor)

Personalen kräver resurser

Verksamheten vid personalenheten är av stor betydelse för all anställd personal vid F 10/Se S. Uppgifterna vid enheten har snabbt vuxit under senare år – dels genom att omorganisation genomförts (så att enheten tillförts frivilligavdelning och arbetsmiljöavdelning), dels genom ökad lagstiftning och avtalsverksamhet.

Av överstelöjtnant Bengt Petersson

Foto: Peter Lindholm

Uppgifterna fördelas inom enheten enligt nedan. En enhetschef leder verksamheten. Han svarar för:

- F 10/Se S personalpolicy.
- Personalplanering av yrkesofficerare i nivå 2 och 3.
- MBL-förhandlingar.
- Organisationsförändringar.
- Lönepolitik och löneförhandlingar.
- Samordning av information och utbildning i personaltjänst, personalsamverkan, arbetsrätt m m.
- Samordning av organisationsutveckling och förändringsarbete.
- Mob- och krigsplanläggning av personaltjänsten vid F 10/Se S.

Personaladministrativa avdelningen är enhetens central expedition och administrerar all fast anställd personal utom reservofficerare (anställning, entlediganden, utnämningar, befordran, vitsord/tjänstgöringsomdömen, utmärkelser, ordersättning. Biträder personalchefen i förhandlingsarbetet, arbetsrätt m m.

Personalplaneringsavdelningen handlägger personalplanering för all anställd personal inklusive reservofficerare, administrerar reservofficerare. Handlägger all utbildning för fast anställd och värnpliktig personal.

Personalvårdsavdelningen handlägger personalvårdsverksamheten, prioriterar psykosociala- och rehabiliteringsfrågor för anställd personal. Handlägger och prioriterar den sociala och förebyggande verksamheten för värnpliktig personal.

Värnplikts- och rättsavdelningen handlägger och administrerar

Frivilligavdelningen. Fr v: Kapten Jonny Olsson, byråintendent Gunnel Johansson, fänrik Mats Andersson, assistent Lennart Rydberg, utbildningsintendent Inger Persson, major Sven-Åke Ahl.

Personalvårdsavdelningen. Fr v: Konsulent Marianne Elvin, konsulent Ingmar Somme, assistent Kerstin Bengtsson.

grundutbildning och repetitionsutbildning av värnpliktiga. Handlägger rättstjänsten för all personal.

Frivilligavdelningen handlägger och administrerar frivilligverksamheten. Genomför central/regional/lokal frivilligutbildning. Genomför informations- och rekryteringsverksamhet/-aktiviteter.

Arbetsmiljöavdelningen handlägger arbetsmiljöfrågor, skydds- och arbets-skadefrågor. ■

Under många år har huvuddelen av Sydsveriges luftförsvar utgjorts av tre jaktdivisioner J 35 Draken. Sedan den 1 juli 1992 finns endast två Draken-divisioner kvar vid F 10 i Barkåkra, Ängelholm. Emellertid har från och med den 1 juli år de relativt nyligen nymodifierade Draken-flygplanen fått sällskap av en Viggen-division. Denna blandning mellan J 35 Draken och AJ/S 37 Viggen kommer att ge många erfarenheter. Det är bl a ett utmärkt sätt att förbättra sig inför JAS 39 Gripen-epoken.

Flygavdelningen är flygenehetens stabsorgan. Erfarna tidigare aktiva stridsflygare tjänstgör i befattningarna som taktik- och systemofficerer (TSO) och flygsäkerhetsofficer (FSO).

En förutsättning för att bedriva militär flygtjänst är en väl fungerande värdtjänst. Vid F 10 tjänstgör fyra meteorologer. Huvuduppgifterna är att göra väderprognoser och delge piloterna resultaten. Dagens meteorolog är en högskoleutbildad flygvapenofficer med mycket avancerad teknisk utrustning till sin hjälp. I tjänsten ingår även att medfölja som väderspanare i flottljens skol- och transportflygplan.

Vid F 10 finns organiserad en gemensam enhet för helikopter- och transportflyg. Helikoptergruppen/transportflyggruppen består bl a av fyra piloter, två färdmekaniker och en värnpliktig ytbärgare. I flygplansparken ingår två HKP 3 (Agusta Bell 204B) och fem SK 61 Bulldog. Huvuduppgifterna är främst flygräddning och olika former av flygutbildning.

Johan Blå, Gul, Röd

Vid F 10 finns i dag två J 35 Draken-divisioner och en nyuppsatt AJ/S 37 Viggen-division.

Foto: Anders Nylén

Viggen ny skånepåg

Av major Stefan Blomqvist

Draken-divisionerna (Johan Blå och Johan Gul) består av cirka 16 piloter vardera och har nyligen avslutat en två-års-utbildning av nya jaktpiloter (GFSU). Divisionerna löser en stor del av Flygvapnets incidentberedskap. I händelse av kris eller ofred är luftförsvaret av södra delen av Sverige huvuduppgiften. J 35 Draken är nyligen modifierad till version "Johan", vilket har inneburit en klart ökad eldkraft, störresistens, räckvidd och flexibilitet.

AJ/S 37 Viggen-divisionen (Johan Röd) sattes upp i juni vid F 10. Cirka 20 piloter från dåvarande F 6, F 13 och nuvarande F 17 bemannar divisionen. Trots att piloterna och AJ/S 37 Viggen kan klara samtliga tre flygslagsrollerna (attack, jakt och spaning), har uppgiften under den första tiden vid F 10 koncentrerats mot spaningsuppgiften.

Olika utbildningar

F 10 har sedan 1985 ansvarat för utbildningen av nya Drakenpiloter. F 10 disponerar för detta ändamål nio SK 35C Draken (tvåsidig skolversion av Draken) samt 35C-simulator.

Vid F 10 utbildas inte bara piloter för det egna behovet utan även åt det österrikiska "flygvapnet"¹⁾. Flottiljen har sedan 1985 utbildat 24 österrikiska Drakenpiloter. 1995 planerar vi för utbildning av ytterligare sex.

Till F 10 är det lätt att rekrytera nya piloter och annan kvalificerad personal. Flygdivisionerna har en allsidig sammansättning och en rätt åldersstruktur. En nära samverkan mellan Draken-divisionerna och Viggen-divisionen ger och kommer att ge många värdefulla erfarenheter inför framtiden.

En successiv kunskapsuppbyggnad beträffande de olika flygslagets förutsättningar och uppgifter kommer att prägla den närmsta tiden.

Flottiljen är redan i dag en stor flottilj och kan i framtiden kanske bli en "storflottilj". Det skulle betyda ytterligare en division. Då är vi inne i Gripen-eran. ■

¹⁾ Österrike har inget självständigt flygvapen – flygväsendet ingår i Armén.

Tema F 10

Foto: Peter Lindholm

Basenheten:

Så krigsnära som möjligt

Basenheten är organiserad i basstab, tre stationskompanier, markförsvarskompani, baskompani, stationspluton, central befälsgrupp samt kommanderings- och utbildningsreserv.

Basenheten svarar bl a för:

- Flygenhetens behov av flygklara flygplan.
- Utbildning av värnpliktiga, främst för flygbassystemets krigsorganisation.
- Bevakningstjänst samt fälthållning och räddningstjänst för såväl militär som civil flygverksamhet.
- Transport- och fordonstjänst.
- Övningsanläggning Önnarp.

I samband med att F 10/Se S minskade antalet Draken-divisioner (och därmed också stationskompaniet) från tre till två, gjordes en genomlysning av hela basenhetens organisation.

Filosofin i den nya organisationen är dels att den skall vara så krigsorganisationsnära som möjligt, dels att den skall medge en rationell värnpliktsutbildning baserad på en modern utbildning varvas med fackutbildning. Den värnpliktiges hela utbildningstid skall vävas samman till en helhet där slutmålet är en välutbildad soldat och ett dugligt krigsförband.

I organisationen har detta t ex tagit sig uttryck i att basstaben består av en program- och en produktionsavdelning. Programavdelningen arbetar med planering och uppföljning av basenhetens krigsorganisation. Krigsförbandschefer

na sätts i centrum – inte genom att alla smådetaljer och problem lämnas över till honom personligen, utan genom att programavdelningen ger erforderligt handläggningsstöd i hans viktiga arbete. Varje basbataljonchef har sin egen bataljonshandläggare i programavdelningen. Produktionsavdelningen svarar för planering och uppföljning av "nyproduktionen" till krigsorganisationen. Där handläggs utbildnings- och värnpliktsfrågor, basenhetens verksamhetsplan, övningsplanläggning etc.

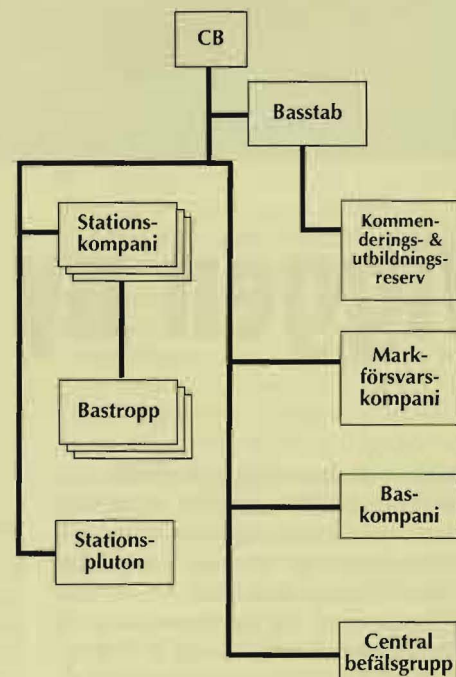
Egen utbildning

Vid basenheten skall varje kompani utbilda sina egna värnpliktiga – från inryckningsdagen till utryckningsdagen. Detta arbetssätt skapar förutsättningar för helhetssynen på värnpliktsutbildningen. Den gamla modellen med sex veckors "gröntjänst", därefter fackutbildning och sedan fredsproduktion för hela slanten går snart till historien för gott.

Den nya organisationen medför att befälet får nyttja sitt mångsidiga kunnande i alla former av värnpliktsutbildning. En spännande utmaning.

Den tekniska skolan har omdanats till en central befälsgrupp (CBG) med

utbildningsdetalj AMU (allmänmilitär utbildning), fordon, sjukvård och idrott. CBG är en resurs som stödjer flottiljen i allmänt och kompanierna i synnerhet med utbildningskapacitet.

Sedan den 1 juli i år flyger förutom Drakar även Viggas över Bjärehalvön. AJ/S 37-divisionen betjänas av det nyorganiserade 1. stationskompaniet. Personal till kompaniet kom från F 6 och F 13. Trots besvärliga förhållanden med byte av bostadsort och andra bekymmer som är försenade med förbandsnedläggningar har våra nya medarbetare gjort en fantastisk arbetsinsats för att komma i mål med verksamheten. Basenheten har med 1. stationskompaniet gått en ny och positiv framtid till mötes. ■

Av överstelöjtnant Folke Johnsson
& överstelöjtnant Anders Kristell

Strilenhetens övergripande uppgift är att genomföra produktion av de krigsförband som ingår i två strilbataljoner till hög krigsduglighet och att upprätthålla den insatsberedskap som bestäms till omfattning och ambition av den operativa- och taktiska ledningen (MB/C Se). Produktionen av förband och insatsberedskap erfordrar ett omfattande stöd i form av drift av underhållsfunktioner. All denna verksamhet skall i sitt genomförande präglas av hög effektivitet, att varje funktion och medarbetare utför rätt uppgifter till lägsta möjliga kostnad och att krigsförbanden alltid är i centrum för verksamheten.

F 10/Se S strilenhet:

Avveckling och utveckling

Målet för vårt luftförsvaret är att bestrida en angriparens luftravälde över och i närområdet till vårt territorium. Detta kräver bl a bra förvarning och ledning samt hög eldkraft. Förvarning och ledning förutsätter en bearbetad, heltäckande och komplett luftlägespresentation och information om våra bas-, flyg- och sambandssystem status i nära realtid. En flexibel och effektiv stridsledning och samordning av våra flygsystem samt markförsvaret av våra anläggningar, i samverkan med territoriell chef, det är stridsledning- och luftbevakning – dvs STRIL.

Avveckling – utveckling

Försvarsbeslutet 1992 med kompletteringar i regeringens "krispaket" har i hög grad påverkat verksamhet och struktur vid F 10/Se S strilenhet.

De viktigaste förändringarna är:

- Avveckling av två radargruppcentraler.
- Övertagande av före detta F 7:s strilenhets produktionsuppgifter.
- Avbrytande av produktion av nuvarande optiska luftbevakningssystem.

Förändringar av verksamhet och avveckling av förband och system påverkar människors livssituation och kan i en första fas upplevas negativt och smärtsamt. Omställningen hos oss har dock hittills avlöp väl.

De förändrade förutsättningarna tillsammans med de nya riktlinjerna för försvarets ledning i fred har givit anledning till en omfattande organisationsöversyn. Strilenhetens nya grund-

organisation sätter i högre grad än tidigare krigsförbandet och krigsförbandschefen i centrum. Den är i allt väsentligt lika med krigsorganisationen. En ändamålsenlig organisation bemannad med kompetent personal ger oss goda möjligheter att realisera vår verksamhetside:

"Effektiv produktion av dagliga krigsförband med hög beredskap".

Förändring förutsättning

Höjer vi blincken och skådar in i en nära framtid ser vi att den nu pågående och delvis genomförda avvecklingen/förändringen i själva verket är en förutsättning för framtida utveckling.

Strilenheten är i hög grad del av den totala materielomsättning som pågår i Flygvapnet.

Planerad strilcentralomsättning (StriC 90), förbandsuppställning av nya radarförband (PS-870), tillförsel av flygburen radar (FSR-890)

är bara några exempel. Dessa gör att vi ser framtiden an med tillförsikt och stolta håller fast vid vår devis:

"PAX VIGILANS" (Fred genom vaktsamhet). ■ ►

Interiör från stridsledningsmiljö.

Foto: Peter Lindholm

Teknisk enhet med flottilj- verkstad

Nya teledriftcentralen.

Tekniska enheten leder den tekniska tjänsten vid F 10/FKS. Enheten svarar bl a för:

- **Teknisk förvaltning, drift och underhåll av flygplan, bas- och marktelemateriel.**
- **Anskaffning av teknisk materiel och tjänster.**

Vid F 10 visar vi tydligt på de svårigheter, tekniska utmaningar och utvecklingsmöjligheter som finns inom den tekniska tjänsten vid Flygvapnet. Jag tänker då inte bara på mängden materiel vid en stor flottilj utan kanske mer på den teknologiska spännvidden inom alla områden, t ex flygplan Draken och Viggen, fordon av varierande modeller, kommunikationsmedel, simulatorer etc med tillverkningsår 1950-93.

Detta ställer stora krav på vår personal. Vi måste dessutom ställa extremt höga kvalitetskrav för att säkerställa luftvärdigheten och samtidigt bedriva verksamheten inom snäva ekonomiska ramar med egna och externa resurser.

Tre exempel skall här ges på utvecklingsområden vid enhetens sammanlagt åtta funktioner.

Flygsystemkontoret

Versionskontor 35 har i likhet med övriga versionskontor funnits till sedan 1985-07-01. Modifieringen/ombeväpningen till J 35J Draken kom att omedelbart bli ett i raden av många stimulerande arbetsuppgifter framöver för Versionskontor 35 i dess nyvunna roll. Men vi blev också en medverkanspart tekniskt och materiellt i det internationella samarbetet på 35-om-

rådet t ex med Danmark, Finland och Österrike.

Parallellt med de två Drakendivisionerna (35J) flyger F 10 från och med i sommar vidare med ytterligare en flygdivision i form av nyförvärvade AJ/S 37 Viggen. I samband härmed infördes ett Flygsystemkontor samtidigt med att Versionskontor 35 upphörde. Typ/versionsansvaret kvarstår dock vid F 10 också i fortsättningen för Draken och åvilar CT/F 10 med flygsystemkontor istället. Flygsystemkontoret innehåller dessutom sådana planerings-, teknik- och gemensamma systemfunktioner som är förenade med F 10:s lokala ansvar inklusive luftvärdighetstillsyn för J 35, AJ/S 37 samt övriga flygplan och helikoptertyper.

Struktureringen av flygmaterieltjänsten för F 10 med J 35 och AJ/S 37 är intressant också i ett framtida perspektiv. Som exempel härpå kan nämnas, att ett alltmer koncentrerat bakre underhåll till några få flottiljverkstäder redan nu (gäller AJ/S 37) samtidigt utgör ett slags praktiskt prov i möjlig riktning mot en förändrad struktur för den tekniska tjänsten i framtiden.

Marktelemekontoret

Marktelemekontoret vid F 10/FKS tekniska enhet (MTK S) är ett av de fem MTK som finns inom Flygvapnet. MTK

S har personal placerad såväl vid F 10/FKS som vid F6, F7 och F17.

MTK S uppgift är att ansvara för drift och underhåll av Flygvapnets marktelemateriel och Försvarets TeleNät (FTN) inom Flygkommando Syd.

Verksamheten är riktad mot materiel och system som ingår i stril-, bas- och informationssystem Sambandssystemem.

För driften av FTN har MTK S ansvar gentemot alla abonnenter ur hela totalförsvaret inom hela Flygkommando Syd.

MTK S fjärrstyr och fjärrövervakar drift av såväl FTN som ett antal strilobjekt såsom radarstationer m m. Denna verksamhet genomförs i MTK S teledriftcentral (TDC).

- Bland de större materielprojekt MTK för närvarande är inblandade i kan nämnas:

Materiella förändringar med anledning av försvarsbeslutet FB 92. Sambandsutbyggnad för bas 90. Införande av PS-870, MILMET, LIFV, Regional samordning av teknisk övervakning.

Flottiljverkstaden

Flottiljverkstaden F 10 är nu landets "enda" underhållsresurs för Draken. Vi har sysslat med 35:ans olika versioner, B/C/D/F/J, sedan 1964 och skall enligt planerna vara med och avsluta Drakenepoken 1997-98. Det blir 30 år nästa år, vilket torde vara svenskt rekord för stridsflygplan.

Uppsättandet av en JAS-division vid F 10 medför att verkstaden framledes får göra viss produktion även för Viggen systemet. ■

Av överstelöjtnant Per Malmrup

Intendentur- och fastighetsenheten (Int/FastE) har många omväxlande, intressanta och spännande uppgifter att handlägga.

Jetålderns "tjänstehjon"

Vi skall stödja krigsförbandschefer och fredsorganisationen genom olika insatser. Våra huvudfunktioner är:

- ▶ *Materieltjänster i "alla" former.*
- ▶ *MAL-tjänster (mark-, anläggningar och lokaler).*
- ▶ *Förplägnadstjänster.*
- ▶ *Drivmedelstjänst.*

Verksamheten organiseras också på dessa fyra "täter". De bildar tillsammans med en planerings- och budgetavdelning Int/FastE-organisation.

Eftersom denna verksamhet berör så många andra verksamhetsområden och enskilda individer, blir kontaktytorna många och differentierade.

Detta förhållande ställer stora krav på förmågan att kommunicera och komma överens med våra kunder samtidigt som vi måste klara av rationalitets- och effektivitetsmålen i den verksamheten.

Våra arbetsuppgifter ligger ofta i gränstrakten till motsvarande civil verksamhet. Detta betyder att man ofta kan jämföra våra resultat med vad som presteras på den civila marknaden. Det gör naturligtvis att vår verksamhet på ett naturligt sätt innehåller utmaningar som många andra verksamheter saknar. Men "konkurrens" sporrar och stimulerar. ■

Förplägnadstjänst – interiör från vpl-matsalen.

Drivmedelstjänst – tankning av fordon. (En annan typ av soppa ...)

Sambandsenheten:

Kroppens nervsystem

Av överstelöjtnant Kåre Nyman

Sambandsenhetens verksamhet kan liknas vid kroppens nervsystem, vilket sätter organismen i stånd att reagera snabbt och exakt på förändringar i dess yttre och inre miljö.

F 10:s ledningssystem är omfattande och moderna samt under utveckling. En arbetsmiljö som fascinerar och stimulerar.

Organisatoriskt är Sambandsenheten underställd ställföreträdande chefen för F 10/FKS och består av Chef med ett antal avdelningar.

Planeringsavdelningen svarar för planering, ekonomi, personal, kurser och allmänna sambandsfrågor.

Sambandscentralen är utöver sambandscentraltjänsten övergripande ansvarig för bl a signalskyddsnycklar inom mobiliseringsmyndigheten samt internt samband vid flottiljen.

Bassambandsavdelningen svarar bl a för basbataljoner och verkstadsbataljoner avseende sambandstjänst samt är

sammanhållande i utbildnings- och värnpliktsfrågor.

Sambandsplutonen/Gpl är embryot till vårt sambandskompani, som skall svara för betjäning av den gemensamma stabsplatsen för vår flygkommandostab. Uppgiften dessutom är att biträda strilenheten med sambandskompetens.

RaL-plutonen är också ett embryo till ett nyuppsatt förband, nämligen RaL-kompani.

Följande uppgifter ingår bland annat inom vårt ansvarsområde:

- ▶ Understödja Flygkommandostab Syd (FKS) med personal för planläggning av flygkommandots

behov av sambandsresurser i Försvarets telenät (FTN), televerkets nät (Tvt nät) och FKS radionät.

- ▶ Handlägga utnyttjandet av markbundna navigerings- och landningshjälpmedel.
- ▶ Planlägga samband för bas-, stril- och verkstadsbataljoner samt planera och genomföra utbildning av särskilda sambandsförband (RaL- och Sambandskampani).
- ▶ Planera och genomföra grundläggande utbildning av samtliga grundutbildade värnpliktiga i sambandstjänst.
- ▶ Betjäna sambandscentraler med televäxlar både vad gäller flottilj samt luftförsvarscentral. Här ingår också ansvar vad gäller signalskyddstjänsten (kryptonycklar m m).
- ▶ Planera och anskaffa interna telenät inom flottiljens ansvarsområde med uppföljning av telekostnader m m.
- ▶ Enligt chefens för Flygvapnets uppdrag biträda centrala skolor med sambandsutbildning samt:
- ▶ Medverka i centrala arbetsgrupper (t ex Tu Samband).

Vårt senaste tillskott till verksamheten är RaL-kompaniet (Radio- och radiolänkkompani) som är flygkommandochefens transportabla sambandsresurser.

Uppgifterna för denna verksamhet är i stort att kunna ersätta/komplettera:

- Flygkommandochefens egna och underställda förbandsanslutningar samt understödja högre och sidoordnade chefers anslutningar till försvarets telenät.
- Stridslednings-radiosändare.
- Lufor/luftvärnsorder-radiosändare.
- Förstärka flygkommandochefens ledning från alternativ stabsplats. ■

Foto: Peter Lindholm

Sambandscentral, här bemannad med vpl-personal.

Interiör från trafikledartornet (ATS - Air Traffic Service)

Arbete med strålande utsikter

Av flygledare Per-Olof Olsson

Flygtrafikledningen (ATS) hittar vi på en av Skånes vackraste arbetsplatser. Utsikten från tornet med Skälderviken och Kullen i väster och Bjärehalvön med Hallandsåsen i norr har alltid beundrats av besökare. Här arbetar elva flygledare och en flygledarassistent. Samtliga är anställda av luftfartsverket (Lfv) men lyder under flottiljen när det gäller den militära verksamheten. Vissa av flygledarna är dessutom reservofficerare i Flygvapnet som trafikledare.

ATS svarar för ledningen av både civil och militär flygtrafik på och omkring flygplatsen, det vi kallar flygplatskontrollen. Ledningen i det övre luftrummet sköts från särskilda radarpositioner av kollegerna i sturupscentralen (terminalkontrollen).

Flygtrafiken består i huvudsak av F 10:s två Draken-divisioner och en Vigen-division samt SAS inrikestrafik med Boeing 737 och Fokker F.28. Omfattande affärsflyg, taxifyg och flygklubbsverksamhet gör att antalet civila flygrörelser (starter och landningar) är nästan lika många som de militära. Flygtrafiken har fått en viss internationell prägel inte bara genom den civila trafiken, som ofta har desti-

nationer ute i Europa, utan även av de många österrikiska Drakenpiloter som utbildat sig vid F 10.

Svensk modell

F 10:s flygningar till och från övningsområdena sker genom ett av landets mest tättrafikerade luftrum. Detta märker man sällan eller aldrig som pilot tack vare beprövade rutiner och bra samarbete i kedjan flygplatskontroll – terminalkontroll – stridsledning. Den svenska modellen med integrerad civil-militär flygkontrolltjänst, som väckt en hel del internationell upp-

märksamhet, fungerar synnerligen väl i skåneområdet.

ATS har öppet årets alla dagar, normalt från klockan 06 till 23. Under militär flygövningstid är fyra arbetspositioner bemannade. Förutom ledning av flygtrafiken svarar flygledarna då för bl a flyginformationstjänst, räddningstjänst, utbildning av värnpliktiga trafikledarbiträden och bemanning av precisionsradar. All övrig tid är emansbetjäning i år.

Den 5 augusti i år blev det 25 år sedan flygtrafikledningen lämnade den gamla "lådan" på kanslihusets tak och flyttade in i den nya tornbyggnaden. Den är än i dag en mycket modern och funktionell arbetsplats. Detta är tillsammans med den intressanta verksamheten ett av skälen till att ATS Ängelholm är en så attraktiv arbetsplats. ■ ►

Interiör från den regionala vädercentralen. Har "fabriker" alla sorters väder.

Foto: Peter Lindholm

RVädc Syd:

Väder för hela försvaret

Södra regionala vädercentralen är en resurs för Flygvapnet, Marinen och Armén inom hela sektor Syd – både i fred som i krig. Huvudskälet till att tre regionala vädercentraler sattes upp i landet var att det behövdes fungerande väderförband inom krigsorganisationen. I kris och krig är det i första hand de regionala vädercentralerna som betjänar totalförsvaret med väderinformation.

Av överstellöjtnant Mats Edholm

ett annat skäl var att kraftfullare datorer gav den militära vädertjänsten möjligheter att samla på sig och bearbeta stora datamängder och härigenom förbättra produktionen av **enhetliga** väderanalyser och prognoser.

I vädercentralen arbetar tio meteorologer och elva civila meteorologassistenter för att dygnet runt klara produktionen. Och detta i princip året runt. En chef och en civil tjänsteman administrerar. Den omfattande ADB-utrustningen underhålls av en civil

handläggare. Kvinnor finns såväl bland meteorologerna som bland assistenterna.

Modernast i världen

Ett nytt tekniskt system kommer nu i höst att ersätta de cirka 25 år gamla datorerna. Det nya systemet – kallat MILMET (se nr 2/93) – bygger på ett antal synnerligen kraftfulla arbetsstationer, som självständigt var och en kan hantera en distribuerad databas. Modern utrustning för mottagning av vädersatellit- och radarinformation gör väderövervakning möjlig.

Uppgifter – kunder.

Vädercentralen svarar dygnet runt bl a för:

- ★ Vädertjänst åt incidentberedskapen inom Flygvapnet och Marinen.
- ★ Vädertjänst åt staber och förband inom sektor Syd.
- ★ Vädertjänst för militärt transportflyg (inrikes + utrikes).
- ★ Vädertjänst för Marinens helikopterdivision på Säve.
- ★ Vädertjänst under försvarets övningar.

Framtidsförband

Med en personal bestående av unga, välutbildade meteorologer och assistenter samt ett nyinstallerat, toppmodernt tekniskt vädertjänstsystem finns goda förutsättningar att klara framtidens krav på väderinformation till försvarets kunder, både i fred och krig. Förbandets mål är att med sikte på krigsorganisation även upprätthålla en effektiv fredstjänst, helt i enlighet med ÖB:s riktlinjer. ■

Navet i redovisningen

Navet i den ekonomiska redovisningen, löne- och reseadministrationen finns hos kameralenheten.

Integrationen mellan system för ekonomi- och förmåns-/resesystem samt att små enheter är ytterst sårbara har F 10/Se S funnit vara de styrande elementen för dagens organisationsstruktur. Krigskassatjänstens organisation mot bakgrunden av "VI 90" har också tagits med i bedömningen.

Av major Sture Hultman

Vad är det då som händer dagligen på kameralenheten? frågar sig läsaren. Du som är anställd ser ju i alla fall en löne- eller resespecifikation i brevlådan. Denna slutprodukt är frukten av ett intensivt arbete hos personalen på löne-, rese- och redovisningssidan.

Vad innebär att vara navet i den ekonomiska redovisningen? Det finns ju ekonomiadministration på fler ställen inom en myndighet. Detta är helt rätt. Men styrningen mot en rättvisande redovisning enligt bokföringsföreläggning m m sker genom kameralenheten. Slutprodukten – myndighetens ekonomiska bokslut – är frukten av det arbete som läggs ner under året.

Innan detta slutmål nås, är det många leverantörs- och kundfakturor samt bokföringstransaktioner som skall behandlas av personalen vid kassa-/redovisningsdetaljen. Varje transaktion alstrar ett ekonomiskt utfall någonsans i organisationen.

svara för en rättvisande redovisning i F/S lokal av alla förmånsrelaterade kostnader.

En annan tung uppgift ligger i handläggning och utvärdering av inkomna reseräkningar (s k kortids- och endags-) för den personal som är knuten till respektive lönegrupp.

Resedetaljen har att handlägga alla de attribut som hänförs till tjänste- och värnpliktsresor såsom reseplanering, samordning, hotellbokning m m. Allt grundat på den resepolicy som finns utarbetad vid myndigheten.

Resedetaljen handlägger även fakturaflödet i F/S lokal vad avser reseverksamheten samt utvärderar reseräkningar som hänförs till långtids- och utlandsförrättningar.

För administration av värnpliktsresor har införskaffats ett planeringsprogram, något som underlättat uppföljning och samordning.

F 10 deltar parallellt med den normala verksamheten också i prov och utvärdering av ett nytt reseservicesy-

stem. De moduler som fram till dags dato är levererade har efter diverse ändringar anpassats till de behov som föreligger för ett optimalt reseplanerande. Tyvärr har projektet försenats men det beräknas vara "fit-for-fight" omkring årsskiftet 93/94.

Om kriget kommer ...

Kameralenhetens förlängda arm är den kassafunktion som även finns vid F 10H (i Hässleholm). Personalen där har uppgifter motsvarande resedetaljens samt vissa kassafunktioner. Alla listor/underlag passerar och viss förhandsgranskning sker före insändandet till kameralenheten.

● Detta resonemang gäller den fredsmässiga administrationen. En annan del är den mobiliserings- och krigsplanläggning som förekommer. De flesta talar bara om kulor och krut när det gäller denna del. Vad man många gånger glömmar bort, är att även i krig skall penningflödet fungera. (Helt andra "kulor", alltså.) Och det finns inte obegränsade mängder. I detta sammanhang kanske man dristar sig till att citera Bismarck som myntade: "För att föra krig behövs tre ting: Pengar – pengar – pengar".

Om en krissituation skulle inträffa, upphör de fredsmässiga funktionerna för inköp m m. Kassatroppen (den fredsmässiga kameralenheten) får då en nyckelroll med förgreningar ut i krigsorganisationen. ■ ►

"Full sysselsättning"

Personalen inom förmånsdelen /lön/ har många skiftande arbetsuppgifter att hantera. Det handlar om t ex granskning av fasta listor, planeringslistor, sociala ledigheter/såsom sjukdom, barnledigheter/, förmånsvärden av alla de slag enligt kommunalskattelagen, etc, etc. Listan kan göras lång. Allt skall under kort tid omsättas i s k lönearter och rapporteras i lönesystemet. Parallellt med denna rapportering skall lönepersonalen också an-

Interiör från kameralenhetens hjärta – med byråintendent Berit Ohlsson i förgrunden.

Foto: Peter Lindholm

"Var god räck ut tungan ..."

Av flottiljläkare Sören Torstensson

Den del av flottiljens verksamhet som stödfunktionen hälso- och sjukvård utgör, omfattar flottiljens ansvarsområde i följande delar:

- **Värnpliktig personals hälso- och sjukvård.**
- **Flygmedicinskt ansvar för personal i flygtjänst.**
- **Sjukvårdsmässigt stöd åt bas- och flygräddningstjänsten.**

Flottiljläkaren vid F 10/Se S har det fackmässiga ansvaret och är chef för hälso- och sjukvårdsenheten (HSE) samt är tillikabefattningshavare i sektorstaben.

Till sitt förfogande för den dagliga verksamheten vid "sjukan" har flottiljläkaren sköterska- och vårdpersonal samt expeditionschef och läkarsekreterare.

Uppgifter

HSE:s uppgifter är som vid andra flottiljer mycket varierande. Det skall finnas insatsberedskap för det mesta. Från att behandla akuta nageltrång till att bistå räddningstjänsten vid haveri eller annan olyckshändelse.

Större delen av arbetsdagen vid enheten innebär för personalen att ägna sig åt medicinska uppgifter av rutinkaraktär, t ex sjukmottagning för värnpliktig och anställd personal. Därtill kommer hälsoundersökningar med provtagning, olika

konditions- och funktionstest, EKG, arbetsprov och lungfunktionsmätning. Läkemedelshanteringen är också omfattande.

Vårdpersonalen är sin arbetsplats

trogen. Den får därför en värdefull erfarenhet och förtroghetskunskap vad gäller de vid F 10 verkamma samt panoramat av sjukdomar och andra bekymmer.

Samarbete

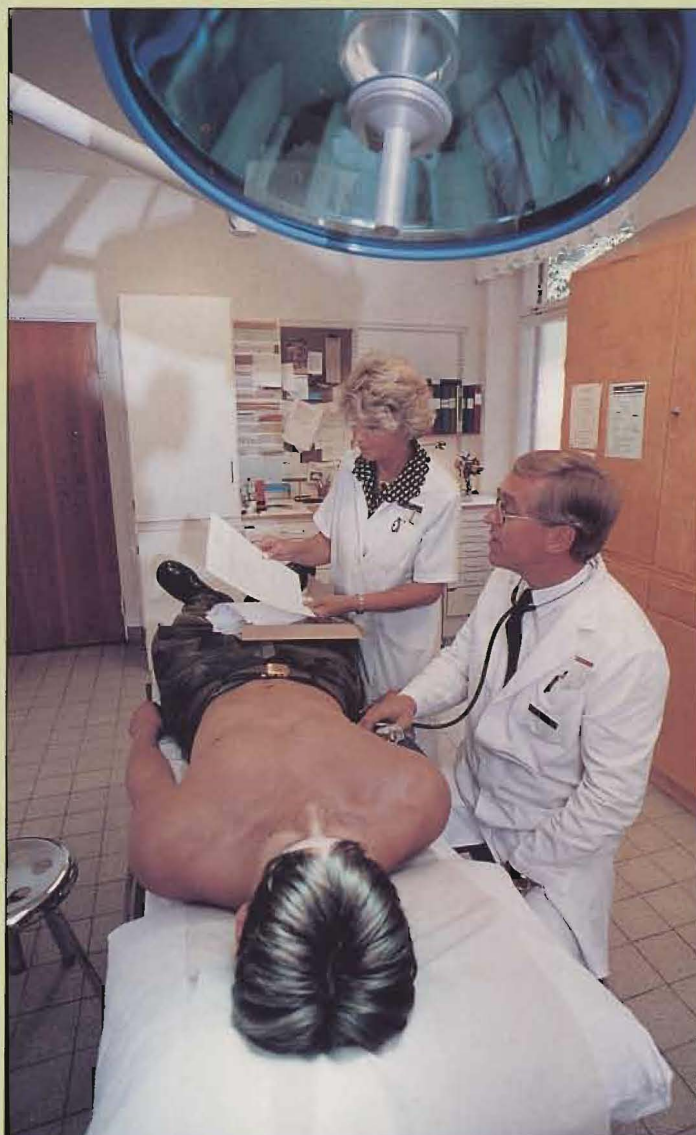
HSE samarbetar nära med personalvårdskonsulenterna i rehabiliteringsfrågor och annan personalvård.

Statshälsan ombesörjer för närvarande företagshälsovården vid flottiljen. Sannolikt kommer företagshälsovården framöver att ingå i flottiljens totala hälso- och sjukvårdsverksamhet.

De flygmedicinska problemen utgör sällan någon stor belastning för flottiljläkaren och HSE. Mycket av sjukvården för den flygande personalen består av "normala" krämpor och besvär. Viktigt är att ha kunskap om de extrema miljöförhållanden som flygförarna vistas i. Likaså hur eventuellt sjukdom kan medföra begränsning i flygtjänsten. Detta fordrar specialkompetens i flygmedicin hos flottiljläkaren.

Återkommande periodiska undersökningar avseende såväl flygande personal som stridsledningspersonal m fl medverkar till att svara på frågan huruvida sådan personal uppfyller de medicinska kraven för sina uppgifter.

HSE har också det naturliga ansvaret att agera sjukvårdsmässigt professionellt gentemot den civila sjukvårdsapparaten. Ett gott anseende hos den civila sjukvården kommer F 10:s personal tillgodo i form av god omvårdnad även utanför grindarna. ■

Rittva Löfqvist assisterar flottiljläkare Sören Torstensson vid undersökning av vpl-patient.

Foto: Peter Lindholm